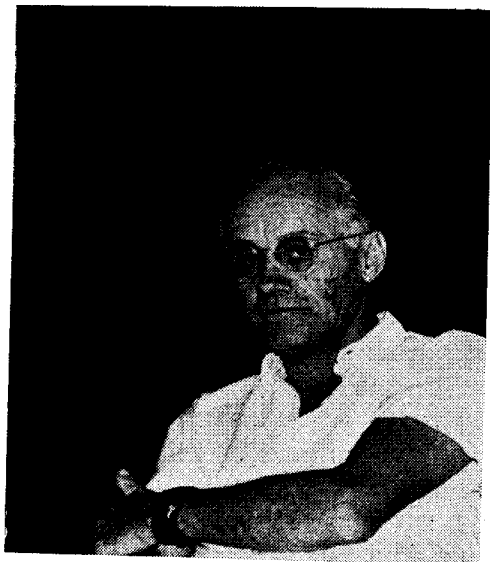

חיים שור ז"ל

ביום ד' בטבת ה'לך מאיתנו בלא עת מנהל המחלקה לייצור חלב הח' חיים. כשמו כן היה! מלא-חיים, תמיד תוסס, פועל ומפ-עיל, כאבא של ציבור הבוקרים וצוות מדריכי ענף הבקר בארץ.

המנוח עסק בענף זה משך 35 שנה — כבוקר-רפתן במשק טירת-צבי, במושב עטרות וכמרכז הרפת בכפר הנוער בן-שמן.

לפני 26 שנה, בבואי ארצה, נשלחתי לבן-שמן והתחלתי לעבוד ברפת. זוכר אני את יום העבודה הראשון כשחיים הכניסני לעבודה תוך יחס של חיבה ואדיבות ובהסבירו כל פעולה בצורה תכליתית ומעניינת הצליח לחבב עלי את התפקיד של בוקר. בתקופה זו ניסה חיים לערוך סיכומים שונים ולערוך תצפיות במסגרת ביה"ס, תוך מגמה להקנות לתלמידים ידע רב, לחנכם לדיוק בעבודה וחיבה לענף.

חיים, שהיה בעל השכלה רחבה, נתבקש אחרי מלחמת השחרור ללמד בבן-שמן מתימטיקה ופיזיקה. כשהוא שימש מורה במקצועות אלה הוטל עלי תפקידו של חיים בענף הבקר וברגעי משבר, כשהעדר עמד בפני חיסול מחמת ההפלה המידבקת עור לי חיים להתגבר על המשבר, בעצה מקצועית והדרכתית כפי שהיה נוהג לעזור לכל דורש.

בשנת 1949 התחיל חיים לעבוד כמדריך במשרד החקלאות בצפון הארץ, בעמק בית-שאן, איזור שהכיר יפה מהימים שהיה חבר בטירת-צבי. חיים הצליח יפה בקידום עדרי הבקר באיזור זה ואחר-כך המשיך לעבוד בהדרכה באיזור עמק-יזרעאל המערבי. כאן הוא שימש גם כמורה לבני האיכרים בכפר-יהושע ובנהלל, מרצה בימי-עיון, מארגן תצוגות בקר ובהמשך הזמן זכה להימנות כאחד המורים המבוקשים ביותר בקורסים השונים במדרשה החקלאית שעל שם רופין. נושאי ההזנה היו החביבים עליו ביותר, אך הקדיש תשומת-לב גם לשאר הנושאים הקשורים בענף. הוא ערך גם תצפיות שונות בשדה לשם הבהרת בעיות שהעסיקוהו בעבודת ההדרכה. חיים נסע לסיור השתלמות שנמשך 6 חודשים וביקר באנגליה ובארצות צפון-אירופה; ידיעותיו התרחבו והתעמקו והוא החל מפרסם מאמרים בעתונות המקצועית ששימשו עזר-רב בעבודתם היומיומית של המדריכים.

בשנת 1960, עם כינון מינהל ההדרכה, מונה חיים מנהל ענף הבקר, ואז גם אורגנו על ידו בלשכות ההדרכה האיזוריות צוותי המדריכים בענף הבקר. בשנים הראשונות לעבודתו בתפקיד זה התקיימה גם מחלקת הדרכה נפרדת של הסוכנות היהודית וכעבור זמן-מה בוצע על ידו איחוד עבודת המדריכים של שני המוסדות.

לאחר מיזוג המחלקה לבקר שבמשרד החקלאות עם מינהל ההדרכה נתמנה חיים מנהל המחלקה לייצור חלב. הוא התייחס לפיתוח ענף הבקר בארץ כלמפעל חייו ועם הסתלקותו הפתאומי נוצר חלל.

חיים ידע להקשיב יפה ובתשומת-לב למדריכים ולבוקרים וללמוד מגיסיונם של אחרים — מהאיכר הפשוט, ממרכז הענף בעדר גדול ומתקדם וידע גם לעמוד בתוקף על דעתו כשהאמין שזה לתועלת הענף.

חיים האציל מרוחו הטובה וממסירותו לעבודה על אלה שהיו במגע איתו. ההומור שלו, מרצו ואהבת-החיים שלו עודדו את חבריו בעבודה. אנחנו המדריכים שעבדנו במחיצתו, ידענו להעריך את תכונותיו האישיות האלה וידיעותיו המקצועיות.

לציבור הבוקרים בארץ ולמדריכים אבד חבר יקר בעבודה; למשפחתו ובמיוחד לאשתו, אשר איתה זכה בחיים מאושרים, הרי זו אבידה שאינה חוזרת.

ואולי — משפחתו וחבריו ימצאו נוחם בכך שבכל הארץ יודעים להעריך את פועלו ומבכים את האבידה הכבדה. נקדש את זכרו במאמציו להמשיך בדרכו.

אהרון בן-אשר